

Σύντομο οδοιπορικό στην Πανηγυρίζουσα Ι.Μονή της Αγίας Αναστασίας

/ [Ιερές Μονές](#)

Σήμερα 22 Δεκεμβρίου πανηγυρίζει η Ιερά Πατριαρχική Μονή της Αγίας Αναστασίας της Φαρμακολυτρίας.

Η εν Χαλκιδική Ιερά Πατριαρχική και Σταυροπηγιακή Μονή της Αγίας ενδόξου Μεγαλομάρτυρος Αναστασίας της Φαρμακολυτρίας κτισμένη στη νότια πλαγιά του «Μεγάλου Βουνού» στα αριστερά του δρόμου που οδηγεί από την Θεσσαλονίκη προς τον Πολύγυρο – Αρναία – Άγιον Όρος, ανάγει την ίδρυση της στα τέλη του 9ου αιώνα και την εποχή της δυναστείας των Μακεδόνων. Ο Ιεροδιάκονος Μελχισεδέκ Μακρής (1909) δέχεται ότι το Μοναστήρι το ίδρυσε ή Θεοφανώ πρώτη γυναίκα του Λέοντα Στ του Σοφού η οποία και το προίκισε με πολλές δωρεές και κτήματα, μεγαλύτερη δε ευεργεσία ήταν η Τίμια Κάρα της Αγίας Αναστασίας και μέρος από το δεξί πόδι της Αγίας όπως και Σταυρός με μέρος από το Τίμιο Ξύλο επίσης το σκήπτρο του Αυτοκράτορα Λέοντα Στ του Σοφού το οποίο μαζί με χρυσόβουλα και αλλά τιμαλφή καταστράφηκαν κατά το ολοκαύτωμα της Ιεράς

Μονής τον Ιούνιο του 1821. Ιστορικές μαρτυρίες δια την πρώτην περίοδο της Ιεράς Μονής δεν υπάρχουν, υπάρχει όμως ισχυρή παράδοσις και πεποίθησις ότι η πρώτη Κτίτωρ ήταν η Αγία Θεοφανώ. Μετά το ολοκαύτωμα του 1821 όπου εσφαγιάστηκαν ο Ηγούμενος Μακάριος οι Πατέρες και τα γυναικόπαιδα, η δε Μονή κατεστράφη παντελώς, οι πατέρες που ήρθαν από τα Μετόχια να αναστήσουν την Ιερά Μονή επιλοτέχνησαν μεγάλη εικόνα της Αγίας Θεοφανούς την οποία ετοποθέτησαν εις το τέμπλον του Καθολικού παραπλεύρος αυτής της Αγίας Αναστασίας. Εις την εικόνα η Αγία κρατεί στο δεξί της χέρι το Μοναστήρι και στο αριστερό το Βασιλικό σκήπτρο αναφέρεται εις το άνω μέρος της εικόνας ως κτίτωρ της Ιεράς Μονής. Η Βασίλισσα Θεοφανώ ετιμήθη υπό της Μεγάλης του Χριστού Εκκλησίας και ανακηρύχθηκε Αγία τιμάται δε η μνήμη της την ημέρα της οσιακής κοιμήσεως της (16 Δεκεμβρίου).

Το 1522 ο μοναχός Θεωνάς (μετέπειτα μητροπολίτης Θεσσαλονίκης και άγιος) ίδρυσε τη σημερινή μονή, στη θέση των παλαιών ερειπίων. Συγκεκριμένα, στο βίο του Αγίου που γράφτηκε τον 18ο αιώνα, αναφέρεται ότι ο Θεωνάς και η συνοδεία του, ερχόμενοι από το Άγιον Όρος, «ευρόντες το μοναστήριον τούτον της Αγίας Αναστασίας, οπού ήτον τότε μονήδριον, μικρότατον, παλαιότατον και σεσαθρωμένον, ανήγειραν εκ βάθρων, και λίαν ικανά κελλία δια τους αδελφούς, και χάριτι Χριστού εσυνάχθησαν έως εκατόν πενήκοντα αδελφοί και απερνούσαν κοινοβιακήν ζωήν».

Η ακμή του μοναστηριού παρουσιάζεται κατά την περίοδο της οθωμανικής κατάκτησης, οπότε η μονή αναπτύσσεται πνευματικά και οικονομικά, καθώς εμφανίζει στην κατοχή της αγροτικές εκτάσεις στην βόρεια Ελλάδα, την Βλαχία και την Ρωσία. Κατά το δεύτερο μισό του 16ου αι. φτάνει στη μεγαλύτερη ακμή της, αφού έφτασαν να μονάζουν εκεί περίπου 300 μοναχοί, αλλά καταστράφηκε το 1789. Σημαντική ήταν η προσφορά της μονής στην Επανάσταση του 1821, οπότε και έστειλε ιδιόκτητα εμπορικά πλοία στην ναυμαχία του Κορωναίου Κόλπου. Καταστράφηκε ξανά μαζί με τα υπόλοιπα χωριά της περιοχής κατά την καταστολή της επανάστασης στις 12 Ιουνίου 1821.

Ο άγιος Προκόπιος Λαζαρίδης επίσκοπος Αμφιπόλεως (μετέπειτα Μητροπολίτης Ικονίου), μετέβη στη Μονή το 1898 ως έξαρχος του Οικ. Πατριαρχείου, με σκοπό την αποκατάσταση της ενότητας και της ειρήνης μεταξύ της μοναστικής αδελφότητας.

Ανοικοδομήθηκε το 1832 για να φτάσει στις αρχές του 20ου αιώνα να έχει 20 μοναχούς. Ξανακάηκε το 1853. Ο Άγιος Προκόπιος μετέπειτα Μητροπολίτης Ικονίου, μετέβη στη Μονή το 1898 (τότε επίσκοπος Αμφιπόλεως) ως έξαρχος του Οικουμενικού Πατριαρχείου, με σκοπό την αποκατάσταση της ενότητας και της ειρήνης μεταξύ της μοναστικής αδελφότητας. Ο ίδιος αργότερα εξελέγη μητροπολίτης Ικονίου και μαρτύρησε το 1923 στη Μικρά Ασία.

Στα νεότερα χρόνια, μεταξύ 1921-1971, λειτούργησε Εκκλησιαστική Σχολή. Σήμερα η μονή ανήκει στη δικαιοδοσία του Οικουμενικού Πατριαρχείου, ηγούμενός της είναι ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μιλήτου κ.κ Απόστολος.